Hukuk Bölümü 2008/121 E., 2009/105 K.

- 5326 S. KABAHATLER KANUNU [Madde 3]
- 5326 S. KABAHATLER KANUNU [Madde 16]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]
- 2918 S. KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU [Madde 116]
- 2918 S. KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU [Madde 21]
- 2918 S. KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU [Madde 48]

"İçtihat Metni"

Gazipaşa Kaymakamlığı İlçe Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil Denetleme Büro Amirliği'nce düzenlenen 24.6.2007 gün ve 375494 sayılı trafik idari para cezası karar tutanağı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 21 ve 48/5. maddeleri uyarınca ceza puanı ile birlikte idari para cezası verilmiştir. Aynı olay nedeniyle davacının sürücü belgesine de altı ay süre ile el konulmuştur.

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

GAZİPAŞA SULH CEZA MAHKEMESİ; 15.10.2007 gün ve 2007/208 D. İş sayı ile, itiraz eden hakkında Gazipaşa İlçe Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil ve Denetleme Büro Amirliği ekiplerince 2918 sayılı Yasa'nın 48/5. maddesinde düzenlenen "alkollü araç kullanmak yasağı" kuralını ihlal ettiğinden bahisle idari para cezası düzenlendiğinin görüldüğü, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinden söz ederek, idari para cezalarına karşı yasa yolu denetiminde yetkili ve görevli merciin tayininde mutlak surette sulh ceza mahkemesinin görevli olduğundan bahsedilemeyeceği, itiraz konusu olay ele alındığında, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi uyarınca ancak tescil plakalarına göre araç sahibinin gıyabında düzenlenen ceza tutanaklarına karşı sulh ceza mahkemesinde itirazın mümkün olduğu, bu kapsamda bulunmayan, sürücünün yüzüne karşı tanzim olunduğu anlaşılan idari para cezası tutanağına dayanan itirazın, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 6.12.1999 gün ve 44/45 sayılı ilamı ile kabul edildiği üzere, göreve ilişkin genel kurala göre idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği, bu hususun benzer olaylar nedeniyle Yargıtay 7. Ceza Dairesi'nin 26.12.2001 gün ve 2001/18821-20184, 3.7.2002 gün ve 2002/13273-10592, 06.02.2003 gün ve 2003/10-83 sayılı ilamları ile de kabul edildiği, dolayısıyla itiraz konusu olay hakkında Mahkemelerinin görevsiz olduğu ve bu konudaki ihtilafın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği kanaatine varıldığı gerekçesiyle itiraz eden E. Ö. tarafından, Gazipaşa İlçe Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil ve Denetleme Amirliği'nce düzenlenmiş olan 24.06.2007 tarih, EJ-375494 sıra numaralı ceza tutanağına karşı yapılan itiraz konusunda görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANTALYA 2. İDARE MAHKEMESİ; 4.1.2008 gün ve E:2007/1789 sayı ile, E. Ö. tarafından EJ 375494 sayılı trafik idari para cezası karar tutanağının iptali istemiyle Gazipaşa Kaymakamlığı'na karşı dava açıldığı, dava dosyasının incelenmesinden, davacı hakkında Gazipaşa Emniyet Müdürlüğü tarafından 24.06.2007 tarih ve EJ 375494 sayılı trafik idari para cezası karar tutanağı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 21 ve 48/5. maddeleri uyarınca toplam 896.-YTL para cezası verildiği, ayrıca 24.06.2007 tarih ve 37 sayılı sürücü belgesi geri alma tutanağı ile sürücü belgesinin 2918 sayılı Kanun'un 48/5. maddesi uyarınca 6 ay süreyle geri alındığı, davacı tarafından 24.06.2007 tarih ve EJ 375494 sayılı trafik idari para cezası karar tutanağına karşı Gazipaşa Sulh Ceza Mahkemesi'nde dava açıldığı, Mahkemece 15.10.2007 gün ve 2007/208 D. İş sayılı davanın görev yönünden reddine ilişkin kararın verildiği, 14.11.2007 gününde, Mahkemelerinde görülen davanın açıldığının anlaşıldığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 ve 27. maddelerinden söz ederek, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda idari para cezalarına karşı görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme (116. maddedeki itiraz yolu hariç) yer verilmemiş olması karşısında, 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca 2918 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezası karar tutanağının iptali istemiyle açılan bu davanın idari yargı yerinde görülmesine yasal olanak bulunmadığı sonucuna varıldığı, ancak daha önce Gazipaşa Sulh Ceza Mahkemesi'nce görevsizlik kararı verildiğinden görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuru zorunluluğu doğduğu gerekçesiyle Mahkemelerinin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 4.5.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince anılan Yasanın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 21 ve 48/5. maddeleri uyarınca verilen para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 21. maddesinde, "Tescil edilen araçlar, "Trafik Belgesi" ve "Tescil Plakası" alınmadan karayollarına çıkarılamaz.

(Değişik : 21/5/1997 - 4262/4 md.) Bu madde hükmüne uymayan sürücüler 14 400 000 lira para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu gibi araçlar eksiklikleri giderilinceye kadar trafikten menedilir.

Trafik belgesi, tescil belgesi geçersiz duruma gelince sürekli olarak, üzerinde eksik veya yanlış bilgi bulunması halinde geçici olarak trafik zabıtasınca geri alınır" ve 48. maddesinin beşinci fıkrasında(Değişik: 8/1/2003 - 4785/3 md), "Yönetmelik ile belirtilen miktarların üzerinde alkollü araç kullandığı tespit edilen sürücülerin, suçun işlendiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; birinci defasında sürücü belgeleri altı ay süreyle geri alınır ve haklarında 265 300 000 lira para cezası uygulanır. İkinci defasında sürücü belgeleri iki yıl süreyle geri alınır ve haklarında 332 600 000 lira para cezası uygulanır ve bu sürücüler Sağlık Bakanlığınca, esas ve usulleri Sağlık ve İçişleri Bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine tabi tutulurlar, eğitimi başarıyla tamamlayanların belgeleri süresi sonunda iade edilir. Üç veya üçten fazlasında ise, sürücü belgeleri beş yıl süreyle geri alınır ve altı aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis cezası ile birlikte 532 600 000 lira hafif para cezası uygulanır. Ayrıca, psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesine tabi tutulurlar. Bu değerlendirme ve muayene sonrasında uygun görülenlere, geri alma süresi sonunda sürücü belgeleri iade edilir. Psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesinin yapılmasına dair esas ve usuller yönetmelikte gösterilir" hükmü yer almıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda (116. maddedeki itiraz yolu hariç) görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde,

"(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Antalya 2.İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Gazipaşa Sulh Ceza Mahkemesi'nin 15.10.2007 gün ve 2007/208 D. İş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 4.5.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.